

LUK GRÆNSEN

Af Asger Aamund, den 11. marts 2016

Mandag den 4. april kl 20:45 og de følgende 5 mandage samme tid blænder DR2 op for en serie dokumentarprogrammer optaget af tv-produktionsselskabet BLU. Jeg er vært på udsendelserne, som handler om 6 udvalgte flygtninge og indvandreres integration på det danske arbejdsmarked. Der er tale om vidt forskellige mennesker, hvad angår etnicitet, uddannelse og kultur. Én ting har de dog tilfælles: De er arbejdsløse og har store vanskeligheder ved at tilkæmpe sig fast beskæftigelse. Det er så min opgave, at finde ud af, hvorfor de ikke kan få fodfæste på det danske arbejdsmarked og hjælpe dem på vej til et job.

Med 800 000 borgere i den arbejdsdygtige alder på overførselsindkomst kan det blive svært nok at skaffe sig et arbejde i et Danmark, der endnu ømmer sig efter 6 års bank- og finanskrise. Hertil kommer den accelererende digitalisering og automatisering af vore virksomheder, hvor robotteknologi erstatter levende mennesker. Billedet bliver endnu mørkere, når vi inkluderer de omkring 90 000 østarbejdere, der er beskæftiget i danske virksomheder.

Sidste år kom der 21 000 asylanter til Danmark. I år ventes omkring 25 000 flere. Da langt de fleste vil have ret til øjeblikkelig familiesammenføring, kan vi forsigtigt regne med en samlet tilgang på omkring 80 000 nye borgere, der har ret til uddannelse og forsørgelse, som påhviler det offentlige, hvis migranterne ikke kan forsørge sig selv. Og det magter flertallet af flygtningene ikke. Mere end halvdelen af de allerede herboende indvandrere fra ikke vestlige lande er på støtten, hvad der koster det arbejdende Danmark 17 milliarder kr. om året. De migranter, der allerede er her, har næsten ingen chancer for selvforsørgelse, så længe grænserne er åbne, og tilstrømningen fortsætter. Krav nr. 1 er, at regeringen smækker havelågen helt i og lukker grænsen totalt for alle migranter. Det tør Lars Løkke ikke af frygt for voldsomme reaktioner fra EU og specielt fra Frau Merkel, der med en lukket nordgrænse nu selv må huse de flygtninge, hun så gæstfrit har inviteret indenfor. Som 'Ersatz' for en lukket grænse har regeringen forsøgt sig med annoncer i udlandet, konfiskation af værdigenstande, teltbyer ved vintertide og lave pengeydelse med det formål at jage asylanterne andre steder hen. Alle internationale prognoser peger imidlertid på, at tilstrømningen hen over dette år vil tiltage, så snart vejret bedrer sig. Tyskland kan regne med omkring en million asylanter i 2016, hvoraf mindst 25 000 vil havne i Danmark ifølge regeringens eget skøn. Der er imidlertid ingen tvivl om, at statsministeren leder med lys og lygte efter en undskyldning for at sænke grænsebommene. Den udvikling er godt på vej. Østrigs alliance med de østeuropæiske lande om en dramatisk reduktion af asylanttilgangen vil skabe en dominoeffekt, der vil lukke de nationale grænser i EU's medlemsstater, så forholdene bliver som før, de åbne Schengen-grænser blev etableret.

Der forestår nu en omfattende national kæmpeindsats for at integrere de nye borgere. Dette kan kun løses – og det endda i begrænset omfang – hvis vi forsegler de nationale grænser. Jeg har i de seneste seks måneder, medens vi producerede dokumentarprogrammerne, talt med flygtninge, forskere, politikere og organisationsfolk for at finde en opskrift på en vellykket integration på arbejdsmarkedet for de nye danskere: I dag bliver næsten ingen af asylanterne anset for arbejdsparate ved ankomsten til landet og kan først nærme sig arbejdsmarkedet efter en udredningstid på 6-8 måneder. Dette skal ændres, således at alle migranter vurderes som arbejdsparate fra dag ét. Alle skal have omgående sprogundervisning, som skal gennemføres sideløbende med arbejdet. Der skal gennemføres en prompte kompetencevurdering og en prioritering af de faglige forudsætninger, således at vi kan få de bedst kvalificerede ud på arbejdsmarkedet først. Vi ved fra en stor tysk undersøgelse, at 80 procent af alle migranter, der ankom til Tyskland i 2015 vurderes som værende uden forudsætninger for at kunne begå sig på arbejdsmarkedet. Også i Danmark skal vi hurtigt kunne besvare følgende tre spørgsmål for hver enkelt flygtning: er han kvalificeret til at få et

job? Hvilke kompetencer skal der tilføres for, at han kan få et job? Og hvem skal betale for efteruddannelsen?

Asylanterne skal være villige til at tage, hvilket som helst arbejde, de bliver anvist hvor som helst i landet. Ellers ingen penge. Både LO og DA er mod indslusningsløn, men der kan nok skabes enighed om uddannelsesløn til migranterne, således at de starter på et lønniveau, der svarer til deres faglige stade. Men arbejdet skal kombineres med et uddannelsesforløb, som gør arbejdstageren kvalificeret til at oppebære en overenskomstmæssig løn i løbet af et aftalt tidsforløb. Arbejdsmarkedets parter skal meget mere i offensiven. Ved fælles anstrengelser er det i mange år lykkedes LO og DA at holde indvandrere ude af arbejdsmarkedet og i stedet anbringe dem i ghettoerne på skatteydernes regning. Nu vender vi kajakken og må åbne virksomheder samt stat og kommune til jobs og praktikpladser. Enkelte af de eksisterende jobcentre er velfungerende, men de fleste formidler ikke arbejde, men kun kontrol. Der er hos de ledige, hos arbejdsmarkedets parter og hos politikerne stor utilfredshed med jobcentrene, som skal inspireres til meget mere intensiv kontakt med virksomhederne, end det er praksis i dag. Vi bliver også nødt til at skabe nyttejobs til migranterne efter Brixtoftes Farum-model: Ingen kontanthjælp uden arbejde, men så skal vi også være i stand til at anvise et job. Der er altid brug for et par ekstra hænder på plejehjem, i skoler, i den offentlige vedligeholdelse og i landbruget. Nyttejobs er ikke fagbevægelsens forestilling om et velfungerende arbejdsmarked, men som tingene er, må vi alle sluge en kamel eller to.

Uden en samlet, koordineret og national kraftanstrengelse har vi ingen chance for at integrere bare en del af de nye danskere på arbejdsmarkedet og i samfundet. Vi har anbragt os selv i en situation, hvor integrationen af indvandrere udgør et problem, der under ingen omstændigheder kan løses, men kun afhjælpes.